

Udalerri euskaldunak

MEDIKUEN ETA PEDIATREN LAUTIK BAT EZ DA GAI EUSKARAZ EGITEKO

UEMAk (Udalerri Euskaldunen Mankomunitateak), erakundeak berak biltzen dituen 76 udalerrietan familia eta larrialdi medikuen eta pediatren euskara gaitasuna neurtu du. 76 udalerririk Hego Euskal Herrian daudenez, Osakidetzako eta Osasunbideako profesionalak dira denak. 289 profesional zenbatu dituzte UEMAko udalerrietan. 73 ez dira gai euskaraz aritzeko. Familia eta larrialdi medikuen %22 da gai ez dena eta pediatren %35.

Onintza Irureta Azkune

@oirureta

Profesionalen euskara gaitasuna jakiteko UEMAk Osakidetzako eta Osasunbideako plantillak begiratu ditu eta langileok haien lanpostuetan zein hizkuntza eskakizun dituzten eta hori egiaztatuta duten ala ez aztertu du. Gerta daiteke ordea (eta alboko taulan gertatzen dela ikusiko duzue), hizkuntza eskakizuna izan eta euskaraz aritzeko gaitasunik ez izatea, eta alderantzizko adibideak ere badira, badira hizkuntza eskakizuna eduki ez arren euskaraz egiteko gai diren medikuak. Egoera horiek xeheetasun gehiagoz jakiteko asmoz, udalerrietako euskara teknikariek, politikariek, osasun etxeetako langileekin eta herritarrekin hitz egin dute.

2013an ere egin zuen ikerketa UEMAk eta emaitzak alderatzeko aukera izan du. Eneka Maiz Etxarri-Aranazko alkate eta UEMAko zuzendaritzako batzordekideak honela baloratu du bilakaera: "Ordudunik osasun etxe batzuetan egoerak hobera egin badu ere, beste batzuetan okerrera egin du edo bere horretan

irautean du". Bereziki larritzat ditu udalerrian profesional guztiak (gehienetan profesional bakarra dute, edo medikua edo pediatra) euskaraz egiteko gai ez diren adibideak.

Oporretan zer?

Eskuineko orrialdeko taulan agertzen diren kolore berde-gorriek profesionalen hizkuntza gaitasuna duten ala ez adierazten dute, eta alboko oharak irakurrita jakin daiteke, eskakizuna albo batera utzita, medikua edo pediatra euskaraz egiteko gai den ala ez. Hala ere, horrek ez du esan nahi, demagun Etxalarren, urte osoan pediatra euskalduna dutenik. Zer gertatzen da ordezkapena egin behar denean, esate baterako medikua oporretara doanean? Bada behin baino gehiagotan ordezkoak euskara ez dakitenak izan dira. Joan den udan Azpeitiak, Segurak eta Aulestik horrelako egoera salatu zuten eta tankera berean ziren udalerririk dozenaka ziren.

Jubilazioa da beste kezka iturri bat.

Batetik, hurrengo medikua euskalduna izateko aukera da, eta bestetik, okerre-egiteko arriskua dago; badoana euskalduna da eta etorriko dena ez jakin. Horregatik, UEMAk eskaera zehatza egiten die Osakidetzari eta Osasunbideari, "udalerririk euskaldunetan egingo diren kontratazio berri guztietan, behintzat, profesional euskaldunak kontratatu daitezela".

Nafarroan hizkuntza eskakizunak urri

Mediku euskaldunak eskualdeka kokatzen ditu Nafarroako Gobernuak. Alabaina, herritarrek ez dira pozik, horrek ez duelako bermatzen arreta euskaraz jasoko dutenik. Gobernuak 100 lanpostu atara ditu lehiaketa publikora eta horrietatik hamabik dute hizkuntza eskakizuna.

Taulan duzue UEMAren ikerketaren emaitza. Ez dituzue mankomunitateko udalerririk guztietako datuak aurkituko, baizik eta zerbitzua euskaraz emateko arazoak dituzten osasun etxeak. ■

ANBULATORIOAN ZERBITZUA EUSKARAZ KOLOKAN (2016)

OSAKIDETZA

	Medikuak	Pediatrak
Aduna (Villabonakora)	██████	███ (1)
Ajangiz	██████████	███
Alegia	—	█
Altzaga eta Arama (Ordiziara)	██████	███
Amezketza	███ (2)	—
Aramaio	—	█
Artea	Plaza esleitu gabe	Ez dago pediatrarik
Azpeitia (osasun zentroa)	██████████ (3)	███
Azpeitia (larrialdi zerbitzua)	██████	—
Beizama	Azpeitira eta Alegiara doaz	Alegiara doaz
Bergara (osasun zentroa)	██████████	███ (4)
Bergara (larrialdi zerbitzua)	██████	—
Bermeo (osasun zentroa)	██████████	███
Bermeo (larrialdi zerbitzua)	██████	—
Deba	██████	███ (5)
Dima	███ (6)	—
Elgeta	███ (7)	Bergarara doaz
Irura	███ (8)	—
Legorreta	Plaza esleitu gabe (9)	Alegiara doaz
Lekeitio (larrialdi zerbitzua)	██████	—
Lizartza	███ (10)	—
Mallabia	███ (11)	—
Markina-Xemein	—	███ (12)
Munitibar	███ (13)	—
Mutriku	Plaza esleitu gabe (14)	Plaza esleitu gabe (15)
Oiartzun	██████████ (16)	███ (17)
Ondarroa (osasun zentroa)	██████████ (18)	—
Ondarroa (larrialdi zerbitzua)	██████	—
Oñati	██████████	███ (19)
Orendain, Ikaztegieta eta Altzo	Alegiara doaz	Alegiara doaz
Tolosa (osasun zentroa)	██████████	███
Tolosa (larrialdi zerbitzua)	██████	—
Usurbil	██████	███ (20)
Zarautz	██████████	███
Zumaia	██████████ (21)	███ (22)

OSASUNBIDEA

	Medikuak	Pediatrak
Araitz	█	███
Arantza	█	█
Areso	—	█
Basaburua	███ (23)	█
Baztan (Elizondo eta Irurita)	██████████ (24)	███
Bera	███ (25)	███ (26)
Etxalar	███ (27)	█
Goizueta	—	█
Igantzi	█	█
Larraun	███ (28)	███
Leitza	—	█

█ Hizkuntza eskakizuna dutenak. █ Hizkuntza eskakizuna ez dutenak.
— ez dago zerbitzurik edo euskaraz ematen da zerbitzua.

Oharrak:

- Adunako haurrak bi pediatraren gaitasuna euskaraz komunikatzeko.
- Euskaraz ulertzen du. Jubilatzerara doa.
- Bietako bat euskara ikasten ari da, eta lehen hizkuntz eskakizuna du.
- Batek euskaraz badaki.
- Adinagatik, salbuetsita dago. Euskaraz zerbitzua ulertzen du, baina ez da komunikatzeko gai.
- Bigarren hizkuntza eskakizuna du, baina ez du egiten euskaraz. Ordezkapenen bat salbu, 80 urtean ez dute mediku euskaldunik izan Diman.
- Euskalduna da.
- Euskalduna da.
- Behin-behinean, mediku euskalduna.
- Euskalduna da.
- 2017ko otsailean jubilatuko da.
- Ulertu egiten du.
- Ez du egiten euskaraz.
- Momentuz euskalduna da ordezkapena egiten ari den medikua.
- Familia mediku euskalduna pediatraren lanak egiten ari da.
- Erdalduna dena jubilatuko da, euskalduna sartu da haren ordez, baina esleitu gabe dago plaza.
- Hizkuntz eskakizuna duenak ez du asko erabiltzen euskara, eta zailtasunak ditu.
- Gai da euskaraz komunikatzeko.
- Batek lehen hizkuntz eskakizuna du.
- Ulertzen du euskaraz.
- Badaki euskaraz.
- Euskaraz hitz egiteko gai da, zailtasunak dituen arren.
- Euskalduna da medikua, baina jubilatzerara doa.
- 13tik 7 euskaldunak dira.
- Oinarrizko komunikaziorako gai da.
- Berak, Etxalarrek, Igantzik eta Arantzak pediatra bera dute. Esaldi solteak soilik egiten ditu euskaraz.
- Gai da oinarrizko komunikaziorako.
- Mediku berri bat hasi da lanaldi erdian, eta erdalduna da. Printzipioz, haren postua ez dago Osasunbideako plantillan sartuta, hau da, behin-behineko behar bati erantzuna emateko neurria da kontratazioa.

Iturria: UEMA